

05.01.2021

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN DÜNYADAKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER

1. TÜRKİYE :

AKP Sözcüsü Ömer Çelik'ten Gündeme İlişkin Açıklamalar

AKP Sözcüsü Ömer Çelik, AKP MYK toplantısının ardından düzenlediği basın toplantısında açıklamalarda bulundu. Çelik'in açıklamalarından öne çıkanlar şöyle:

- Türkiye 155 ülkeye yardım eden bir ülke haline geldi. Avrupa birbirlerinin maskelerine el koyarken, Türkiye yardımlarını dünyanın her yerine ulaştırıldı.
- Türkiye terörle mücadelede 2020'de terör örgütlerine göz açtırmadı. DEAŞ karşısında Türkiye başarıyı tek başına ve sahada gerçekleştirmiştir. Birileri PKK'ya destek için bahane ararken Türkiye terörle mücadele eden yegane ülkedir.
- 100 yıl aradan sonra Libya'da Libya'lı kardeşlerimizin iradesine sahip çıkan bir siyasetin ortaya konulması Akdeniz'deki denklemleri değiştirmiştir. Cumhurbaşkanımıza karşı kullanılan tehdit ifadeleri, Yunanistan'ın Türkiye'yi dışarı şikayet etme turlarına rağmen Libya'da güçlü bir hamle ortaya konmuştur.
- AB'nin güvenliği Türkiye'den başlar. Kim Avrupa Birliği içinde Türkiye karşıtlığından bahsediyorsa muhakkak şekilde Avrupa'nın geleceğini yok etmek istiyordur. (TRT Haber)

TSK'dan İdlib'in güneyine 30 araçlık askeri takviye

Suriye rejimi Zaviye Dağı ve çevresinde füze saldırılarına devam ederken, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) İdlib'in güneyinde konuşlandırılan noktalara askeri takviye göndermeye devam etti. TSK ayrıca, YPG'nin Menbiç ve El-Bab'ta bulunan mevzilerini hedef almayı yoğunlaştırdı. TSK'ya ait İdlib'in kuzeyindeki Kefr Lusin'den giriş yapan askeri ve lojistik malzeme taşıyan 30 araçlık konvoy, ülkenin kuzeybatısında bulunan İdlib'in güneyinde yer alan Zaviye Dağı'ndaki konuşlu noktalara yöneldi. (Şarkul Avsat)

Terör Gündemi

- Barış Pınarı bölgesine sızma girişiminde bulunan PKK/YPG'li 4 terörist etkisiz hale getirildi.
- PKK/YPG'nin artan sızma girişimlerine izin vermeyen güvenlik güçleri, örgütün Suriye'deki hain saldırı taktiğini de deşifre etti. Teröristler bomba düzeneği koydukları araca anlık görüntü, ses ve konum bilgisi veren yeni sistemler yerleştiriyor.
- Şırnak'ta 5 teröristin etkisiz hale getirildiği operasyon kapsamında yürütülen arama tarama faaliyetlerinde, teröristlerce kullanılan mühimmat ve yaşam malzemeleri ele geçirildi ve ardından imha edildi.
- Edirne merkezli 11 ilde Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) gizli yapılanmasına yönelik operasyonda 26 şüpheli gözaltına alındı.
- Siirt kırsalında terör örgütü PKK'ya yönelik operasyonda silah ve mühimmat ele geçirildi.
- Ankara merkezli 10 ildeki FETÖ operasyonunda 28'i subay toplam 29 kişi için gözaltı kararı verildi. (TRT Haber, MSB)

2. AVRUPA :

Merkel'in partisindeki politikacıdan İran'a yaptırım çağrısı

Almanya Başbakanı Angela Merkel'in partisi Hristiyan Demokrat Birlik Partisi (CDU) Dış Politika Sözcüsü Jürgen Hardt, uranyumu zenginleştirme planları nedeniyle İran'a yaptırım uygulanması çağrısında bulundu. Hardt, "Tahran'daki rejim, (Viyana) nükleer anlaşmasının sözüne veya ruhuna saygı duymadığını bir kez daha gösterdi. Bu nedenle İran'a karşı sert yaptırımlar uygulamaktan kaçış yok. Rusya ve Çin bu yolu desteklemelidir, çünkü İran'dan gelebilecek potansiyel tehdit tüm ülkelere yöneliktir" dedi.(Şarkul Avsat)

AB ülkesi için tartışılacak yorum

Euronews'de yer alan habere göre Freedom House Avrupa ve Avrasya Araştırma Direktörü Zselyke Csaky tarafından kaleme alınan raporda özellikle AB üyesi olan Macaristan ve Polonya'daki hükümetlerin demokrasi ihlalleri ve bağımsız devlet kurumlarını zayıflatma çalışmalarıyla ilgili ayrıntılar dikkati çekti. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu Orta Avrupa ve Asya'dan 29 ülkenin ele alındığı rapora göre Macaristan artık demokrasiyle yönetilen bir

ülke değil. Macaristan Başbakanı Viktor Orban liderliğindeki hükümetin ülkenin bağımsız kurumlarının yapısını değiştirme çabalarının yoğun bir şekilde eleştirildiği yazıda, Budapeşte yönetiminin an itibariyle "yarı-konsolide demokrasi" statüsünü kaybettiği ve bağımsız olmayan karma bir yapıyla devleti idare ettiği belirtildi.(Ortadoğu Haber)

AB'den İran'a çağrı

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu sözcülerinden Peter Stano, günlük basın toplantısında İran ile küresel güçler arasında imzalanan nükleer anlaşmanın artık "ölü" sayılıp sayılmadığına yönelik soruyu yanıtladı. İran ile nükleer anlaşmaya imza atan ülkelerin bu anlaşmayı canlı tutmak istediğini vurgulayan Stano, "Bu anlaşma tüm taraflar yükümlülüklerini yerine getirdiği sürece canlı kalacaktır." diye konuştu. İran'ın açıklamasının uygulamaya koyulup koyulmadığının Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) tarafından henüz teyit edilmediğini kaydeden Stano, IAEA'nın bugün anlaşmaya taraf ülkeleri bilgilendireceğini, AB'nin de İran'ın eylemlerine göre hareket edeceğini aktardı.(Ortadoğu Haber)

Almanya'dan Türkiye için İngiltere modeli önerisi

Hristiyan Demokrat Birlik (CDU) partili Alman politikacı Friedrich Merz, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne daha sıkı bir şekilde bağlanması gerektiğini söyledi. 15-16 Ocak'ta yapılacak CDU kongresinde parti genel başkanlığına adaylığını koyan üç isimden biri olan Merz, "Türkiye gibi ülkelere tam üye olmadan AB iç pazarına katılım imkanı sağlayacak, genişletilmiş bir Avrupa ekonomik bölgesinin" hayata geçirilebileceğini kaydetti. Friedrich Merz, Türkiye ile ilişkiler konusunda İngiltere ile yapılan ticaret anlaşmasının belli ölçüde örnek alınabileceğini belirtti. (DW Türkçe)

Doğu Akdeniz

- Tel Aviv merkezli Hayom: İsrail, Türkiye'nin yeni girişimlerine nasıl tepki vereceğini dikkatle düşünüyor. Türkiye'nin İsrail ile MEB Anlaşması'na ilişkin yarı resmi teklifi, şimdilik reddedildi ve kabul edilmesinin pek şansı yok.
- Atina merkezli Kathimerini, ismini açıklamadığı bir yetkiliye dayandırdığı haberde, 'Türkiye'nin Yunanistan'a gaz ve petrol arama faaliyetlerinden vazgeçeceğine dair güvence verdiğini ve istikşafı görüşmelerin yeniden başlaması için Ankara'dan bir adım beklendiğini' belirtti.,

- Yunanistan'dan Skandal İtiraf: “Doğu Ege Adaları’ndaki Silahlarımız Güçlü” Atina merkezli SL Press’te yer alan bir makale, Yunanistan’ın Doğu Ege adalarını silahlandığı ve askerileştirdiğini kanıtlar nitelikte, skandal ifadeler içeriyor. Makalede, ‘adalarındaki sığınmacıların en büyük sorun olduğu ve olası bir Türk operasyonunda Türklere yardım edecekleri’ yazıldı. Ayrıca, “Büyük bir adaya yapılan amfibi operasyonu kolay değil, Türk Silahlı Kuvvetleri için trajik bir şekilde sona erebilir.” ifadesi kullanıldı.
- Atina merkezli OPEN TV: Son 24 saatte Yunanistan ile Suudi Arabistan arasında Yunanistan topraklarında tatbikatlar yapmak üzere temaslarda bulunuldu. Suudi Arabistan Hava Kuvvetleri'ne ait F-15 savaş uçakları, Girit'e konuşlanacak. Tatbikat, 6 Ocak'tan sonra başlayacak. (@akdenizpolitik)

3. ORTA DOĞU :

Rusya, Rakka kırsalındaki gücünü artırdı

Rus güçleri, Türkiye ile birlikte hareket eden Suriyeli muhalif grupların katılımıyla gerçekleştirdiği Ayn İsa’daki askeri operasyonla, yaklaşık bir aydır kapalı olan M4 uluslararası karayolunu açtı. Rakka kırsalındaki Ayn İsa bölgesinden Haseke'nin kuzeybatısındaki Tel Temr kasabasına, oradan Suriye'nin el-Cezire bölgelerine ve ardından Irak ile olan el-Yarubiye Sınır Kapısı'na kadar sivil ve ticari araçların geçişi yeniden başladı. Rusya, Rakka'nın kuzey ve batı kırsalındaki asker sayısını artırdı. (Şarkul Avsat)

Biro: Rusya, PYD'ye baskı yapıyor

Suriye Kürt Ulusal Konseyi (ENKS) Dış İlişkiler Komitesi Üyesi İbrahim Biro, ABD'nin Kürt birliği konusunda net bir projesi olmadığını Rusya'nın ise PYD elindeki toprakları Şam'a bağlamak için baskı yaptığını söyledi.

Esad ABD'nin Golan önerisine hayır dedi

Lübnanlı politikacı Vaam Vahab, Suriye lideri Beşar Esad, Amerika ve İsrail'in işgal altındaki Golan tepelerinden vazgeçme önerisini reddettiğini açıkladı. Vahab, Amerika ve İsrail Beşar Esad'a Golan tepelerini geri alma kararından vaz geçmesine karşı İdlib'i ona geri

vereceklerini ve Suriye'yi yeniden inşa edeceklerini önerdiklerini, ancak Esad bu öneriyi reddettiğini kaydetti. (El-Cedid)

Rusya ve Suriye SDG/YPG ile görüştü

Rusya ve Suriye rejim güçlerinden yetkililer ve subaylar, Ayn İsa'nın akıbeti konusunda nihai bir anlaşmaya varmak amacıyla YPG/SDG terör örgütü sözde liderleriyle görüştü. Rus ve rejim güçleri, YPG unsurlarının Ayn İsa ve çevresinden 5 kilometre derinliğe çekilmesini, bölgedeki resmi kurum binalarına Suriye bayrağının asılmasını ve Suriye düzenli ordusuna tamamen teslim edilmesini talep ettiler. YPG sözde Eş Başkanı İlham Ahmed, Rusya'nın bölgedeki anlaşmayı çözmek için sahip olduğu tek yolun, 'Özerk Yönetim projesini desteklemesi' olduğunu bildirdi. Ahmed ayrıca 'Moskova'nın Suriye topraklarına girerken rejimin hatalarının yükünü taşıdığını' kaydetti. (Şarkul Avsat)

İran %20'ye kadar uranyum zenginleştirme sürecini başlattı

Hükümet sözcüsü Ali Rabia, İran Cumhurbaşkanı Hassan Rouhani'nin Fordow'daki bir nükleer tesiste uranyum zenginleştirmesinin %20 oranında başlatılmasını emrettiğini söyledi. Daha önce Tahran, parlamento tarafından başlatılan "Yaptırımları kaldırmaya yönelik stratejik tedbir" yasasını onayladı. Belge, %20 ve üzeri zenginleştirme seviyesine sahip uranyum üretimini öngörüyor (bu, silah sınıfı olarak kabul edilir). (ria.ru)

İran'dan 'Güney Kore bandıralı tanker' açıklaması

İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Said Hatipzade, "Yerel yetkililerden gelen ilk bilgilere göre, bu tamamen teknik düzeyde ele alınması gereken bir meseledir. Söz konusu tanker gemisi deniz kirliliği gerekçesiyle adli sürecin başlatılması için kıyıya çekilmiştir" dedi. İran Devrim Muhafızları, Basra Körfezi'nde Güney Kore'ye ait 'HANKUK CHEMI' adlı petrol tankerini alıkoyduğunu duyurmuştu. (İSNA)

İran, KOEP hakkında kimse ile müzakere etmiyor

Haftalık basın toplantısında Amerika'nın bölgede bazı kışkırtıcı hareketlerine dikkat çeken İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hatipzade, İran istihbaratı ve güvenlik güçleri Amerika'nın bölgede ve Irak'ta açık gizli hareketlerini dikkatle rasat ettiklerini ve Amerika'ya ve bölge ülkelerine bu bağlamda gerekli mesajlar açık ve net bir şekilde iletildiğini belirtti. Hatipzade,

İran Bercam adı ile anılan Kapsamlı Ortak Eylem Planı adlı nükleer anlaşma hakkında hiç kimse ile müzakere etmediğini belirtti. (al-AlamTV)

Suudi Arabistan ile Katar, sınırların açılması için anlaşmaya vardı

Kuveyt Dışişleri Bakanı Ahmed Nasır Muhammed es-Sabah, Suudi Arabistan ile Katar arasındaki kara, deniz ve hava sınırlarının bu akşam itibarıyla açılması için anlaşmaya varıldığını söyledi. Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Enver Gargaş ta, Suudi Arabistan ve Kuveyt'in Katar'a sınırlarını yeniden açma kararına ilişkin 'Körfez birliğini yeniden sağlayacağımız tarihi bir zirvenin arifesindeyiz' ifadelerini kullandı. (Sputnik)

Yemen'de Suudi Arabistan'ın komuta merkezinde patlama

Ebyen'deki yerel kaynak, Suudi Arabistan Askeri Komitesi'nin komuta merkezi olan Şakra Lisesinde büyük bir patlamanın meydana geldiğini söyledi. Ordu ve güvenlik kuvvetlerinin binayı kuşattığını belirten yerel kaynak, komuta merkezine giden yolların trafiğe kapatıldığını aktardı. Öte yandan Suudi koalisyon savaş uçakları dün gece Yemen'in Sade, Cuf ve Marib vilayetlerindeki bazı noktaları defalarca bombaladı. (Haber7, İran Press)

4. AFRIKA :

Libya'da Diyalog Forumu Danışma Komitesi kuruldu

Birleşmiş Milletler (BM) Libya Özel Temsilcisi Vekili Stephanie Williams, olumlu olarak nitelendirilen bir adım atarak Libya Siyasi Diyalog Forumu Danışma Komitesi'nin kurulduğunu duyurdu. Komite, Libya'da ortak yürütme otoritesinin seçilmesine ilişkin meseleleri görüşmekle ilgilenecek. (Şarkul Avsat)

5. ASYA :

Özbekistan'da, Çin'de üretilen aşı adayının 3. aşama klinik denemeleri sürüyor

Özbekistan'da, Çin'in Anhui Zhifei Longcom ilaç şirketince geliştirilen aşı adayının 3. aşama klinik denemelerinin devam ettiği bildirildi. Özbekistan Yenilikçi Kalkınma Bakanlığından yapılan açıklamada, klinik denemelere 18 yaş üstü 830 kişinin katıldığı belirtildi. (Trt avaz)

Tokayev: “Kazakistan'ın toprak bütünlüğünü sorgulayanların provokasyonlarına gelinmemeli”

Tokayev: “Toprak bütünlüğümüzden şüphe duyan ve iyi komşuluk ilişkilerini söylemleri ile zedeleyen bazı yabancı figürlerin provokatif eylemlerine karşı resmi ve kamuya açık bir şekilde milli eğitim çalışması yapmak gerekir binlerce yıldır bu topraklarda yaşayan Kazak halkıdır tarihi bir sorumluluk ile tarihimizi anlatacak ve vatanımızı savunacağız” (tengri news)

Çeçenistan'da Rusça isimler değişiyor.

Çeçenistan Cumhuriyeti, bazı yerleşim yerlerinin isimlerinin Çeçence isimlerle değiştirileceğini duyurmuştu. Bu değişikliklerin ilki, Pervomayskoye isimli yerleşim yerinin adının Khazhi-Evla olarak değiştirilmesiyle gerçekleşti.

Afganistan-Özbekistan arasında vizeler kalktı.

Özbekistan, Afganistan'a vizesiz seyahat sağlayan ilk ülke oldu. 1 Ocak'tan itibaren Afganistan vatandaşları 15 günlüğüne Özbekistan'a vizesiz seyahat edebilecek.

Karabağ Son Durum

- Pashinyan ve Aliyev'in 11 Ocak'ta bir toplantı planladıkları bildiriliyor: Eski Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan'ın damadı olan eski Vatikan Büyükelçisi Mikael Minasyan, NSS Direktörü Armen Abazyan'ın Bakü'ye yapacağı gizli geziyi bildirdi. Minasyan, "Moskova'daki görüşmenin ardından, Azerbaycanlı mevkidaşı ve Nikolov, yetkililerinin Azerbaycan tarafıyla yaptığı bir dizi temasın ardından, 11 Ocak'ta Paşinyan ile Aliyev arasında yapılacak görüşmenin arifesinde, en katı gizlilik atmosferinde Bakü'ye telgraf gönderildi." Ermeni Başbakan'ın basın sekreteri Mane Gevorgyan da Minasyan'ın konu hakkında yorum yapmayı reddetti. (ru.armeniasputnik)
- Rusya, Azerbaycan'a dava açtı. Dağlık Karabağ'da Azerbaycan tarafından 9 Kasım'da Mİ-24 tipi askeri helikopterin yanlışlıkla düşürülmesi ile ilgili Rusya Ceza Kanunu'nun 351. maddesine göre 2 ya da daha fazla kişinin kasıtlı olarak ölümüne neden olmak suçlamasıyla dava açıldı.
- Ermenistan Başbakanı Paşinyan, resmi başbakanlık sitesinde yayınladığı makalede Dağlık Karabağ Savaşının kaybedilmesinde Rusya'yı suçladı. Şu anki önerileri Rusya'nın yaptığını ve kabul ettirdiğini dile getirdi. (@RusenPress)

6. ABD :

ABD'den Katar ile Suudi Arabistan anlaşmasına ilk yorum

AA muhabirine açıklamada bulunan bir Dışişleri yetkilisi, "Suudi Arabistan ile Katar'ın karşılıklı olarak hava sahası ve sınırlarını açma kararına ilişkin haberlerini memnuniyetle karşılıyoruz" ifadelerini kullandı .Katar ile diğer Arap ülkeleri arasındaki anlaşmazlığın çözümüne ilişkin ise yetkili, "Katar ile dörtlü grup arasında 3 yıldır devam eden anlaşmazlığın çözümü tüm Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) üyeleri ve ABD'in menfaatine olacaktır" dedi.(Sputnik)

ABD, Romanya'ya İHA'larını konuşlandıracak

ABD Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Romanya'daki Campia Turzii Hava Üssüne İHA konuşlandıracak. İHA'ların bölgedeki tatbikatlara da katılacağı belirtildi. ABD, "MQ-9'un bu konuşlandırma ile ön cephedeki varlığı, ABD'nin Avrupa'nın güvenlik ve istikrarına olan bağlılığını ortaya koyuyor; NATO müttefikleri ve Avrupalı diğer ortaklarla olan ilişkilerimizi güçlendirmeyi amaçlıyor" açıklamasını yaptı.(Sputnik)

ABD'den İran'a Çağrı

ABD Dışişleri Bakanlığı İran'a Körfez'de alıkoyduğu Güney Kore bandıralı tankeri serbest bırakması çağrısı yaptı. Açıklamada Tahran'a ekonomik yaptırımlardan kurtulmak için denizlerde serbest dolaşımı tehdit ettiği suçlaması yapıldı.ABD Dışişleri Bakanlığı sözcülerinden Rebecca Rebarich, Reuters'a yaptığı açıklamada ABD donanmasının merkezi Bahreyn'de bulunan filosunun konudan haberdar olduğunu ve olayı yakından takip ettiğini belirtti.(VOA)

Pentagon İran'ın tehditleri nedeniyle USS Nimitz uçak gemisini Körfez'de tutmaya karar verdi

ABD Savunma Bakanlığı (Pentagon), daha önce bölgeden çekileceği açıklanan USS Nimitz uçak gemisinin İran'dan gelen son tehditler nedeniyle Körfez'de kalacağını bildirdi. (Şarkul Avsat)

7. RUSYA :

Novak: Küresel doğal gaz talebi yükselişe geçti

Rusya Başbakan Yardımcısı Novak "Küresel doğal gaz talebi yükselişe geçti" açıklamasını yaptı. Rusya Başbakan Yardımcısı Aleksandr Novak, küresel doğal gaz piyasalarının

toparlandığını belirterek, “Bazı bölgelerde gaz fiyatları rekor düzeylere çıktı. Yıl sonunda Türkiye dahil bazı bölgelerdeki doğal gaz talebi önemli oranda arttı.” dedi. (ria/tass)

Pompeo’nun ABD’nin Rusya’ya yönelik sert politikası hakkındaki sözlerine Rusya’dan tablolı yanıt

ABD Dışışleri Bakanı Mike Pompeo’nun, Donald Trump yönetiminin öncekilerine kıyasla Rusya’ya yönelik en sert politikayı yürüttüğü şeklindeki açıklamasına Rusya Dışışleri Bakanlığı, Twitter hesabından Alman ressam Adolph Northen’in çizdiği ‘Napolyon’un Rusya’dan Geri Çekilmesi’ adlı tabloyu paylaşarak yanıt verdi. (tass/sputnik)

Rusya, yeni kıtalararası balistik füze Sarmat’ı test etmeyi planlıyor

Rusya, Putin’in 2018’de bahsettiği yeni kıtalararası balistik füze Sarmat’ı test etmeyi planlıyor. RS-18 Sarmat, düşman füze savunmalarını alt etmek için 10 büyük termonükleer savaş başlığını veya 16 küçük savaş başlığını veya her ikisini birden serbest bırakabilecek. (@RusenPress)

Rusya, Suriye’de Hmeymim Hava üssünde pist uzattıyor

Rusya, Suriye’de Hmeymim Hava üssünde Tu-22M3 veya Tu-160 uçaklarının kullanabilmesi için pist uzatma işlemine devam ediyor. Bu pist böylece ağır bombardıman uçakları için uygun hale getirilecek ve Ortadoğu’da en önemli Rus askeri üslerinden birisi haline gelecek. (@RusenPress)

8. EKONOMİ :

5 Ocak 2021 dolar - euro fiyatları

Dün günün ilk bölümünde 7,34’e kadar çekilen dolar/TL günün 7,43’lerden kapatmıştı. Bu sabah saatlerinde dolar/TL 7,42-7,43 seviyelerinden değeri leniyor. 9,00 ile 9,13 aralığındaki dalgalı hareketlerin ardından euro/TL ise bugün 9,10’un hemen üzerinde işlem görüyor. (NTV Para)